

Congres

Dementie en een migratie- achtergrond

'Voor mensen
met een migratie-
achtergrond,
mantelzorgers
en professionals'

CULTUUR SENSITIEVE MUZIEKTHERAPIE

Yeşim Saltık

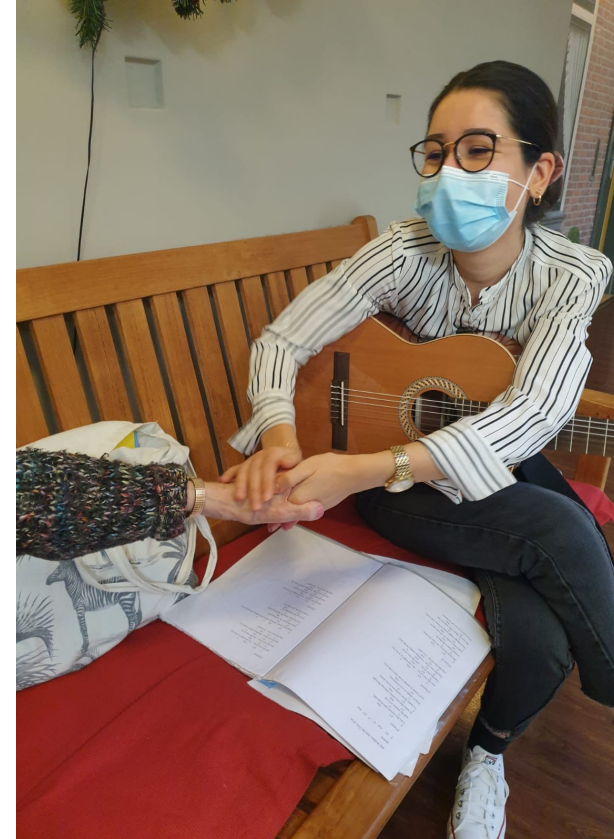
'De Multiculturele Muziektherapeut'

23 februari 2023

Tijdens deze
workshop...

- Wat is muziektherapie?
  - Hoe werk je 'cultuur sensitief' als muziektherapeut?
  - Inzet van muziek bij dementie
  - Inbreng persoonlijke casus
-

Wie ben ik?

- Yeşim Saltık
- 'De Multiculturele Muziektherapeut'
- Bachelor Music Therapy at ArtEZ University of Arts (2018)
- Muziektherapeut
- Bruggenbouwer tussen Nederland en Turkije

Wie hebben we in de
zaal? 😊

49

MUZIKALE INTRODUCTIE

Aşık Veysel

Uzun İnce Bir Yoldayım

Uzun ince bir yoldayım

Gidiyorum gündüz

gece

Bilmiyorum ne

haldayım

Gidiyorum gündüz

gece,

gündüz gece, gündüz

gece

Ik loop op een lange,
smalle weg

Lopend dag en nacht

Ik weet niet in welk
gemoedstoestand ik

verkeer.

Lopend dag en nacht,

dag en nacht, dag en

nacht

WAT IS MUZIEK THERAPIE?

DEFINITIE

Muziektherapie is een methodische vorm van hulpverlening waarbij muzikale middelen binnen een therapeutische relatie gehanteerd worden om verandering, ontwikkeling, stabilisatie of acceptatie te bewerkstelligen op emotioneel, gedragsmatig, cognitief, sociaal of lichamelijk gebied (NVvMT, 2022)

WAT IS MUZIEKTHERAPIE?

- Inzet van muziek binnen therapie staat centraal
- Cognitieve, emotionele, sociale, motorische of gedragsmatige problemen
- Evidence-based muziek interventies (muziekkussen, NMT etc.)
- Stimuleert non-verbale communicatie
- Gericht op behandeling of verminderen van achteruitgang

Muziek therapeutische doelstellingen

Rouwverwerking

Onrust verminderen

Non-verbaal contact stimuleren

Activeren

Stabilisering van emoties

Etc.

Voorbeeld van activeren

	1	2	3	4
A				
B				
C				
D				

	1	2	3	4
A				
B				
C				
D				

Copyright 2014 Tracy King. All rights reserved.

Waarom zijn wij
hier vandaag?

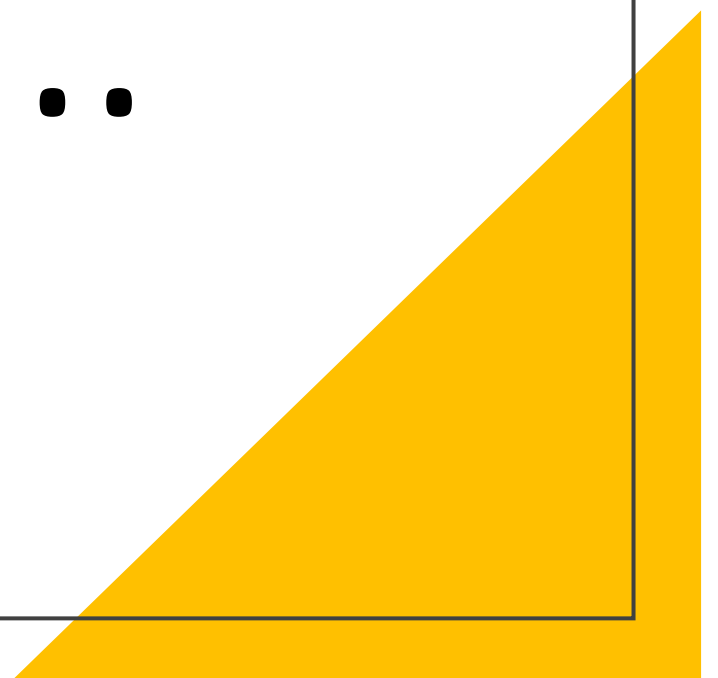
PROBLEEMSTELLING

- Ongeveer 270.000 mensen met dementie (Alzheimer Nederland, 2017)
- Tien procent daarvan heeft een migratie achtergrond (Alzheimer Nederland, 2014)
- Aantal zal verder groeien (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018)
- Momenteel weinig wetenschappelijk literatuur beschikbaar over cultuursensitieve muziektherapie.

An illustration of two women in traditional attire. The woman on the left is seated and playing a stringed instrument, possibly a guqin. The woman on the right is seated and playing a stringed instrument, possibly a guqin. The background features a tree on the left, a blue sky with a bird, and a landscape with small figures in the distance.

CULTUUR SENSITIEVE MUZIEK THERAPIE

Uitdagingen...

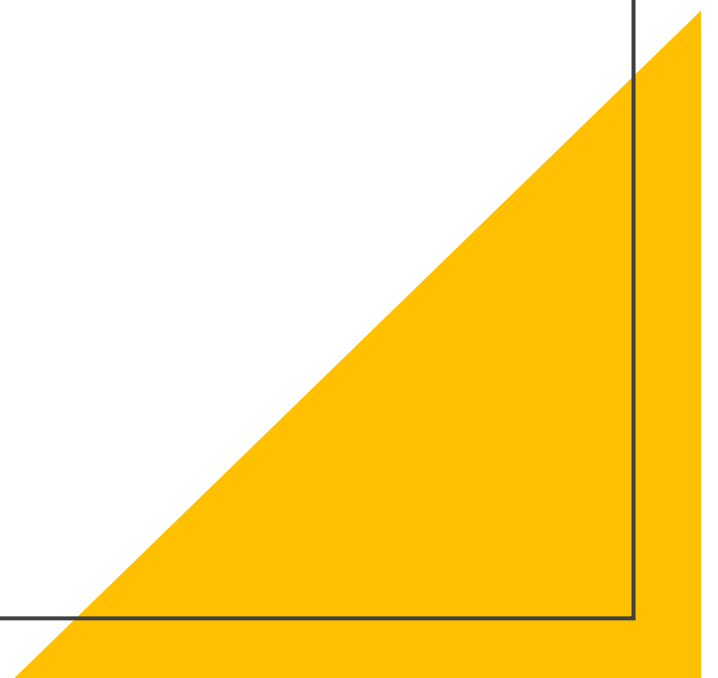

Uitdagingen

- Uit je comfortzone durven te gaan
- Bewustzijn over eigen cultuur en cultuur van client
- Muzikale uitdagingen
- Weinig beschikbaar in de literatuur
- Weinig muziektherapeuten die focussen op cultuur sensitief werken

Stapje terug...
Muziek
&
Emoties

Muziek & Emoties

Persoonlijke voorkeur

Iedereen ervaart het anders

Durven (erkennen, laten ervaren)

Begeleiding bieden d.m.v. therapie

GESİ BAĞLARI

Gesi bağlarından dolaniyorum

Yitirdim yarimi amman araniyorum

Yitirdim yarimi amman araniyorum

Ik loop rond in de heuvels in Gesi.

Ik ben mijn geliefde verloren, zoekend loop ik rond.

Ik ben mijn geliefde verloren, zoekend loop ik rond.

Elementen van Turkse muziek

- Kwarttonen
- Ritme
- Makams/stemming
- Streekgebonden
- Subgenres
- Melodie/Harmonie
- Breed

TRADITIONELE INSTRUMENTEN

Davul

Darbuka

KOPUZ

SAZ

Handige tools

- Spotify lijst -> 'de Multiculturele Muziektherapeut'
- Muziek & bewegen
- Müzik Ruhun Gıdasıdır
- CRDL
- Muziektherapeut

TÜRKÜLERİN VE ŞİİRLERİN HİKAYELERİ

HEY ONBEŞLİ

“Onbeşli”, hikayedeki hicri takvime göre 1315 senesinde askere giden bir gencin takma ismidir. Evindeki en küçük çocuk olan Tokatlı Halil o zamanlardaki kanunlara göre evde en az bir erkeğin güvenliği sağlamak için kalması gerektiğinden askere gitmesi zorunlu olmayan biriydi fakat o gönüllü olarak Çanakkale'ye gitmişti. Geride kalan annesini Rum çeteler katletmişti. Üzerine Hediye (sözlüsü) kaçırmıştı.

Hediye çok zor zamanlar geçirdikten sonra Halil ile bir gün köyde tekrar buluşma fırsatı yakalar. Ancak Halil onun başından geçenleri yanlış anlar ve...

*Hey onbeşli onbeşli
Tokat yolları taşlı
Onbeşliler gidiyor
Kızların gözü yaşlı*

*Aslan yarım kız senin adın Hediye
Ben dolandım sen de dolan gel beriye
Fistan aldım endazesi onyediye*

*Gidiyom gidemiyom
Az doldur içemiyom
Sevdiğim pek gönüllü
Koyup da gidemiyom*

*(TRT Dörtlülüğü)
Gidiyom gidemiyom
Sevdim terk edemiyom
Sevdiğim pek gönüllü
Gönlünü edemiyom*

*Aslan yarım kız seni
Ben dolandım sen de dolan
Fistan aldım*

Voorbeeld

A yellow sticky note is placed on a background of crumpled white paper. The text is centered on the sticky note.

Bij twijfel, zet een
professional in

Doelstellingen inzet muziek bij dementie

Non-verbaal communiceren

Beweging/activeren

Contact versterken in groep

Emoties erkennen

Herinneringen ophalen

Onrust verminderen

Herkenbaarheid bieden

Etc..

SAMENVATTING...

Samenvatting

1. Bewust zijn over cultuur client en eigen cultuur
2. Durven om uit je comfortzone te gaan (muzikaal en persoonlijk)
3. Duidelijk je eigen grenzen stellen
4. Wat wil je bereiken?
5. Oefenen met muziek/muzikale instrumenten
6. Ervaring op doen (indien mogelijk)
7. Contact met andere professionals

Congres

Dementie en een migratie- achtergrond

'Voor mensen
met een migratie-
achtergrond,
mantelzorgers
en professionals'

Dank voor uw aandacht

Yeşim Saltik

Muziektherapeut (BA)

'de Multiculturele Muziektherapeut'

multicultimuziektherapeut@outlook.com

y.saltik@artez.nl

www.artez.nl/muziektherapie